

Praktické pripomienky k citovaniu a tvorbe zoznamu bibliografických údajov

Pri písaní záverečnej práce sa autor opiera a preberá myšlienky uvádzané vo viacerých vedeckých a odborných prácach. V konečnom dôsledku sa predpokladá, že každé významné tvrdenie, uvádzaná skutočnosť, či vedecký poznatok uvedený v texte záverečnej práce, je odkiaľsi prevzatý. **Z hľadiska etiky, ako aj metodiky písania práce je preto dôležité, aby jej autor u každej dôležitej myšlienke, pokiaľ nie je jeho vlastná, uviedol jej pôvod, t.j. literárny prameň kde bola prvý raz publikovaná.** Skrátenejší odkaz na daný literárny prameň priamo v texte práce - najlepšie na konci vety, alebo odseku uvádzajúcej danú myšlienku – sa nazýva *citácia*. V takomto kontexte chápeme citáciu len veľmi zriedka v literárnom zmysle slova, t.j. ako citát, teda presné opakovanie pôvodných slov vyznačených úvodzovkami. Oveľa častejšie ide o parafrázovanie myšlienky, opis zistenia a výsledkov vlastnou štylizáciou autora práce. Môže ísť aj o skondenzovanie myšlienok niekoľkých literárnych prameňov v jednej vete. Hlavnou zásadou je, aby bolo čitateľovi práce jasné, ktoré myšlienky autor prevzal a od koho. Prípadná obava študentov, či pri dodržiavaní tejto zásady nebude na hodnotenie práce negatívne vplývať prílišná hustota citácií, nie je opodstatnená: takýto text svedčí skôr o dôslednej práci autora s literatúrou a o tom, že tvrdenia, z ktorých vychádza, má riadne podložené štúdiom príslušných prameňov.

Citácia v texte *sa uvádza* v zátvorke, v ktorej je priezvisko autora, čiarka a rok vydania publikácie. Ak daná publikácia/prameň nemá uvedeného autora, použijeme jej skrátenejší názov. Ak má publikácia dvoch autorov uvádzame priezviská oboch a medzi nimi spojku „a“. Ak má viac ako dvoch autorov, uvedieme priezvisko prvého a za ním „et al.“ (et alii). Ak uvádzame naraz viac citácií, oddeľujeme ich bodkočiarkou. Ak v práci citujeme viac prác toho istého autora publikovaných v tom istom roku, za rokom pridávame „a“, „b“, „c“ a pod. **Veľmi dôležité je, aby všetky citované pramene v texte boli uvedené aj v Zozname bibliografických odkazov. Na druhej strane, každý prameň uvádzaný v Zozname bibliografických odkazov musí byť aspoň raz citovaný v texte práce.**

Príklad citovania v texte:

.....Očkovanie predstavuje v modernej epidemiológii jednu z jej z najdôležitejších oblastí (Bakoss, 2005).. Pozitívny význam pravidelného očkovania detí, ako jedného z najvýznamnejších prostriedkov boja s infekčnými chorobami možno vyjadriť aj z hľadiska jeho ekonomickej prospešnosti pre spoločnosť (Hudečková et al., 2000a; Hudečková et al., 2000b). Očkovanie je integrálnou súčasťou programov eradikácie a eliminácie infekčných chorôb (Bazovská, 2005), ktoré sa v praxi vykonávajú v rámci príslušnej legislatívy (Zákon č. 355/2007 Z.z.). Zo zákonov vychádzajú aj jednotlivé vyhlášky, upravujúce ich vykonávanie v praxi (Vyhláška 585/2008). Na medzinárodnom poli mnohé činnosti koordinuje Svetová zdravotnícka organizácia (World Health Organization, 2010),.....

V zozname bibliografických odkazov sú všetky pramene citované v texte, zoradené abecedne podľa priezviska prvých autorov, pričom sa nečísľujú. V prípade, že v zozname je viac prác toho istého autora publikovaných v tom istom roku (viď vyššie), za rokom pridávame „a“, „b“, „c“ a pod.

Záznamy v zozname bibliografických odkazov píšeme od ľavého okraja bez zarážky. Každý záznam je jeden odsek. Medzi jednotlivými záznamami nechávame väčšiu medzeru (buď vynechaním riadku, alebo zväčšením medzier pred a po odtavci).

Každý prameň v zozname by mal byť uvádzaný jednotným spôsobom, dodržiujúc smernicu rektora UK č. 12/2013 a normu STN ISO 690 a ISO 690-2.

Príklady uvádzania jednotlivých druhov bibliografických odkazov

Monografia:

FLETCHER,R.H., FLETCHER,S.W., WAGNER,E.H. 1996 *Clinical Epidemiology. The Essentials*. 3rd Ed. Baltimor: Williams and Wilkins, 1996, 276 s. ISBN 0 683 03269 0

BAKOSS, P. (ed.). 2005. *Epidemiológia*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005. 486 s. ISBN 80-223-1989-9

Kapitola v monografii:

BAZOVSKA, S. 2005. Programy eradikácie a eliminácie infekčných chorôb. In BAKOSS, P. (ed.). 2005. *Epidemiológia*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005. s. 165-168. ISBN 80-223-1989-9

(ed. – zostavovateľ. Ak je zostavovateľov viac, píše sa „eds.“)

Kapitola v zborníku:

NEMČEKOVÁ, M. 2002. Poňatie človeka v Oremovej modeli. In Trendy v ošetrovatelství. D. Jarošová (ed.). Ostrava : Ostravská univerzita, 2002, s. 5-9.

Článok v časopise:

HUDEČKOVÁ, H., STRAKA, S., RUSŇÁKOVA, S. 2000a. *Epidemiological features and economic evaluation of a potential chickenpox vaccination strategy in Slovak Republic*. In *Cent Eur J Public Health*, 2000, vol. 8, č. 4, s. 227-8. ISSN: 1210-7913

HUDEČKOVÁ, H., STRAKA, Š., SZILÁGYIOVÁ, M., RUSŇÁKOVÁ, Š. 2000b. *Zdravotná a ekonomická návratnosť povinného pravidelného očkovania v Slovenskej republike. III. Záškrt, tetanus a čierny kašeľ*. In *Epidemiol Mikrobiol Imunol*. 2000, vol. 49, č. 4, s. 153-7. ISSN: 1210-7913

Elektronický odkaz (internetová stránka):

WORLD HEALTH ORGANIZATION. REGIONAL OFFICE FOR EUROPE: Vaccine-preventable Diseases and Immunization. [online] [cit. 2010-11-30] Dostupné na internete: <<http://www.euro.who.int/vaccine/>>

Údaje Dátum citovania a Dostupnosť a prístup sú povinné iba pre online dokumenty, pre ostatné elektronické dokumenty sú nepovinné.

Legislatívna norma:

Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška č. 585/2008 Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení